Obživa: Spolková cesta k jídlu a lidem

Text:
Tomáš Hajzler

Takhle bychom si přáli, aby Obživa vypadala zevnitř.

Takhle nějak by měla vypadat Obživa zvenku

Po boomu farmářských tržišť, bezobalových obchodů, kápézetek, komunitního i jiného zahradničení a sousedského nakupování ve velkém je tu další cesta, jak se dostat k jídlu a lidem: spolkový obchod. Jeden takový připravujeme k otevření na březen 2019 v pražských Kobylisích pod názvem Obživa. Jeho fungování má určitá specifika, projekt je to v českých podmínkách unikátní. Po čase tak máme příležitost vám nabídnout něco, do čeho je možné se skutečně zapojit. Přesně teď je ta správná doba.

Bio alternativa supermarketu

Obchod bude plnohodnotnou alternativou supermarketu s kompletním sortimentem čerstvého, suchého a konzervovaného jídla, pití a drogerie – vše z ekologických provozů, bez jednorázových obalů, především z lokálních prověřených zdrojů, s ohledem i na sezónnost. Forma „spolku" pak zajišťuje to, že obchod vlastní a spoluřídí jeho členové.

Obživovaní společně

Obchod propojuje lidi, kteří potřebují jídlo (obživovaní), s těmi, kteří jídlo pěstují, chovají nebo zpracovávají (živitelé), přímo, bez prostředníka. Každý člen Obživy, tedy obživovaní i živitelé, platí při vstupu jednorázový „investiční" poplatek (4800 Kč), z kterého se platí vybudování a rozvoj obchodu. Měsíčně se pak hradí provozní poplatek 450 Kč (na rodinu) nebo 350 Kč (na jednotlivce) na úhradu provozu obchodu.

Co z toho?

Obživovaní získávají přístup k plnému sortimentu jídla a drogerie bez toxické chemie za nákupní ceny. Pro živitele je to cesta, jak dostat své jídlo a produkty k dalším lidem. Pro všechny je pak Obživa možností podpořit zemědělství a výrobu prospívající přírodě i lidem a také místní ekonomiku. Kromě toho by měla fungovat i jako komunitní prostor a propojovat tak lidi.

Protiváhou supermarketům

Za posledních deset let zaniklo v Česku 3923 prodejen o velikosti do 400 metrů čtverečních. Naopak vyrostlo 236 super a hypermarketů. V malých prodejnách nakupuje dnes už jen 17,3 % Čechů. Rozmach nezávislých, bezobalových a do budoucna snad i spolkových obchodů by mohl být tomuto trendu protiváhou.

Nezávislé krámky

Nezávislé krámky byly od nepaměti místem, kde se potkávali sousedé. Tak tomu bylo i v Československu. Jenomže víte, jak to dopadlo. Po roce 1939 jsme přišli o ty židovské, v roce 1945 odešli němečtí a po roce 1948 postupně i čeští obchodníci. Po nich přišla nejprve komunistická a po roce 1990 nakonec i nadnárodní supermarketová centralizace.

Prvorepublikové družstevnictví

Abych ještě vysvětlil tu „spolkovost". Málo se ví, že v této formě organizace patřilo Československo za první republiky mezi světové velmoci. V té době to fungovalo tak, že když lidé něco potřebovali, založili spolek čili družstvo: na elektřinu elektrifikační, na odbyt odbytové, na peníze kampeličku a tak dál. Po roce 1948 ale většina z nich zanikla nebo se přeměnila na kolchoz. S Obživou na prvorepublikovou tradici navazujeme.

Malá spolková revoluce

Je to teprve čtyři roky, co se v ČR/SR otevřel první bezobalový obchod (bezobalu.org). Dnes se u nás otevírá jeden bezobalový

Inspirace ze švýcarského Winterthuru

Fotka z jedné z přípravných schůzek ve Dvoře

Náš dvůr je kouzelné místo plné malých milých krámků a života

krámek za druhým. Okolo pak vznikají komunity lidí, kteří se pouštějí do dalších projektů (lesní školky, alternativní školy, komunitní zahrady, sousedské swapy, kavárny…) a „polidšťují" místa, kde žijí. Spolkové obchody by mohly na tuto bezobalovou revoluci navázat dalším „levelem". Naši malou bezobalovou revoluci by tak mohla doplnit revoluce spolková.

Kdo za tím stojí

Obživu budujeme zezdola. Nestojí za ní žádný miliardář, korporace ani dotace. Skládají se na ni členové. Duchovními rodiči projektu jsou Honza Valeška, který stojí za mnoha projekty se společným jmenovatelem ekologického zemědělství, Jaroslav Lenhart ze Svobodného statku a Lukáš Rudolfský z Vinných sklepů Kutná hora. S projektem ale pomáhají desítky dalších lidí.

Dvůr Kobylisy a další místa?

Podmínkou pro otevření v březnu 2019 je zapojení minimálně 200 členů do konce listopadu. Pokud se to podaří, obchod vznikne v pražském Dvoře Kobylisy s velmi dobrou dopravní dostupností přímo na metru. Kdo kobyliský Dvůr znáte, víte, že je to jakási oáza plná malých milých obchůdků. Přáli bychom si, aby se Obživa stala ukázkovým obchodem jako příklad ostatním k rozšíření dál.

Koukněte na:
www.obziva.cz
www.nasdvur.cz

Jak se zapojit?

Veškeré informace najdete na *obziva.cz/pripojtese*. Pokud nám chcete pomoct, řekněte o Obživě kamarádům, ať těm z Prahy, pro které by se mohla stát cestou k jídlu, nebo těm, kteří by ji mohli otevřít u sebe v obci. Ale řekněte o ní i těm, pro které by mohla být byť i jenom nadějí, že je něco takového u nás vůbec možné. Díky!